

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU:</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiune „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
---	---	---

Pentru aপরera caracterului confessional al scólelor nóstre.

Trecem prin o lupta din cele mai grele pentru aপরera caracterului confessional al scólelor nóstre.

Purtám acésta lupta, cá poporu si cá biserica, nu cá se facem cuceriri in ceea ce este al altor'a! ei cá se aপরám, si desvoltám ceea ce ne-a dat Ddiu cá se fia alu nostru.

A dis Mantuitoriulu vecinic memorabilele cuvinte: „Lasati pruncii se vina la mine,“ — cá prin acestu dumnediescu testamentu se aviseze afacerile de educatiune familiei si biserice; si famili'a si biseric'a crestina au luat cu bucuria asupra lor acésta sarcina, — pentru ca ea emanéza din ordinulu neschimbatiosu al Domnului, caruia omulu si societatea crestina a trebuit se-i-se supuna. Si luand famili'a si biseric'a acésta sarcina din ordinulu Domnului a fost pre acestu terenu in o lupta aprópe vecinica cu societatea civila, cu statulu.

Pre acestu terenu s'au ivit in anulu, in carele ne gasimu, doue momente, dupa noi de o deosebita gravitate, si anume: in Germani'a guvernulu Prussiei spre „a pune capétu ateismului“ a incercat prin unu proiectu de lege a dá bisericei influinti'a, ce-i compete in educatiunea generatiunilor viitórie, ér la noi, in Ungari'a guvernulu a substernut cunoscutulu proiectu de lege pentru ameliorarea datatiunii invetiatoresci.

Guvernulu Prussiei a retras acelu proiectu din motivulu, ca opiniunea publica nu a fost de ajuns pregatita; dar idei'a mare, cuprinsa intr'ensulu a ramas; si nu ne indoim, acésta ideia si-va aduce la timpulu seu ródele sale. Sperám acést'a cu atát mai vértos, cu cât ródele aduse deja de scól'a fara confessiune le sènte astadi fórte greu intréga Europ'a in acele nefericite miscári, cari tiéntesc a sguđu din temelia intréga ordinea sociala.

Incát pentru proiectulu de lege, substernutu dietei tierii nóstre pentru ameliorarea dotatiunii in-

vetiatorilor biseric'a nostra a facut primul pasu intru a-si implini detorinti'a prin faptul, ca tóte-trei sínódele eparchiale ale Metropoliei nóstre au luat conclusulu de a substerne dietei tierii cáte o representatiune, pentru aপরera drepturilor autonome ale biserice, si tot de odata a dispus, cá organele subalterne din parochia si protopresviteratu se lucreze din tóte puterile, cá in fiecare scóla de ale nóstre dotatiunea invetiatorilor se-se amelioreze, pana la minimulu prescisu de lege.

Vorbind de lucrarea cea grea, ce ne sta inaintepre acestu terenu, menita a ameliorá dotatiunea invetiatorilor, — constatám, ca poporulu nostru a facut si pana acum multe sacrificie pre acestu terenu; si comunele nóstre, tóte, cáte sunt mai mari, au scóle bune, si in tóte acestea si dotatiunea invetiatorilor este dupa imprejurári regulata astfelu, ca corespunde recerintieli legale. Lucrarea nóstra va trebui deci se-se estinda acum asupra scólelor din comunele serace, cari singure din puterile lor nu vor fi in stare a ameliorá dotatiunea pana la minimulu pretinsu de lege; si verbind noi intr'unu numeru anterioru despre acésta afacere, — am dis, ca trebuie se vina in ajutoriu acestor scóle eparchiele cá atari din fondurile lor, si comunele mai cu dare de mana. Astadi ne vom incercá se desvoltám mai pre largu acestu modu de lucrare, si respective de modulu, in carele factice se pótem veni in ajutoriu acestor scóle.

Si in punctulu acést'a sinodulu nostru eparchialu a luat conclusulu, cá ambele consistorie ale eparchiei se studieze mijlócele si isvórele; din care se-se póta infintiá unu fondu diecesanu pentru ajutorarea scólelor nostre confessionale facia de óri ce eventualitate. Conclusulu acéstui'a noi i-dám mare importantia, — dar pentru cá elu „trupu se-se-faca,“ — i-trebuieese o conditiune fundamentala, si anume i-trebuieese, cá se fie insocitu in deplina mesura de sentiulu de pietate crestinesca a credintiilor, de sèntiulu si tendenti'a de a traí si a-ne des-

voltá cá biserica, imbinatu cu tendenti'a si placerea de a sacrificá pre altariulu bisericeii si scólei nóstre, — astfelu, cá in desvoltarea nóstra se avem acea sigura basa, carea emanéza, si se cladesce prin crescerea generatiunilor viitórie in spiritulu religiunei crestine prin scólele nóstre confessionale.

Intrebarea este acum, ca întempiná-vor consistoriele in poporulu credintiosu acestu sêmtiu de pietate crestinesca facia de altariulu Domnului, mai cu seama in aceste vremuri grele, când poporulu nostru trece in desvoltarea lui economica prin o lupta atât de grea, cá nici odata.

Ne-am ferit totdeun'a de a-ne face pré mari ilusiuni in acésta directiune. Unu lucru inse este faptu, ca aprópe dilnic vedem pre multi din poporulu nostru, facend daruri pre seam'a sfintei bisericeii in diferite comune, ba in timpulu din urma am vediut chiar pre unii din plugarii nostri facend unele fundatiuni. Faptulu acest'a ne marturisesce, ca sêmtiulu de pietate si sêmtiulu de darnicia facia de altariulu Domnului esista, si se desvólta, incet. dar totusi se desvólta. Si elu s'a desvoltat, si se desvólta in mesur'a, in carea se alimentéza in poporu credinti'a in Ddieu, credinti'a in sfant'a Lui biserica si in sfintele ei asiedieminte.

Cu alimentarea si intarirea sêmtiului de pietate crestinesca in poporu, adevèrulu este, mergem greu, si numai luptand cu cele mai mari greutáti — pentru ca ideile, de cari este condusa lumea de astadi, nu ne ajuta, din contra pré de multe ori ne impedeaca. Avem inse din norocire unu radimu fórte puternicu si pre acestu terenu in convingerea, ca biserica nóstra, si in genere biserica crestina a trecut prin vremuri si imprejurári si mai grele, decât cele de astadi; dar ori de câte ori biserica a proces intru ingrijirea afacerilor ei prin propriele sale puteri si prin credinti'a in ajutoriulu lui Dumnezeu, — biserica a esit din tóte luptele biruitoria.

Va se dica inceputulu inceputului spre a veni in ajutoriu scólelor nóstre din comunele serace, — lu-vom face, si-lu vom avé cá facutu in realitate si pusu pre o basa sigura de inaintare prin progresulu, carele ne va succede a-lu ajunge cu fiecare di intru o mai nimerita punere in aplicare a mijlócelor bisericeii: a doctrinei, a cultului si a disciplinei bisericesci.

Nu se póte negá, din contra constatám, ca si pentru punerea in aplicare a doctrinei prin predici si pentru frumseti'a cultului dumnedieescu s'a facut, si se face tot ceea ce se póte, si in multe párti cu bunu succesu. In ceea ce privesce inse disciplin'a bisericesca, si respectíve activarea doctrinei evangheliei in modulu de gandire si actiune alu credintiosilor, asi ani-se pare noue, ca n'am potut lucrá in totu loculu de ajuns. Si daca ne intrebám de cauza, — aflám o suta si o miia de pricini, — dintre carea cea dantai si cea mai insemnata este, ca ne gasim intr'o

perióda de transitiune, dela timpulu, in carele nu eram stepani preste noi si afacerile nóstre in biserica, la timpulu nostru, — când biserica prin organismulu ei a luat angajamentulu de a conduce desvoltarea culturala a poporului pre tóte terenele vietii.

Si se intielege de sene, ca in acésta perióda de transitiune fiind, am trebuit se trecem prin unele si altele experimente. Si vom fi trecut si prin experimente, cari ne-au constat bani si timpulu si lupta, dar cari n'au succes, precum au fost intentionate si dorite; ér lips'a de succesu de regula si aprópe in totu loculu este impreunata cu lipsa de disciplina. Inaintand inse cu timpulu sperám, si nu ne indoim, — vom inaintá si intru indemanarea de a face totu ceea ce vom avé se facem mai bine si mai cu succesu, de cum am potut lucrá in trecut, — si inaintand intru indemanarea la lucru, vom inaintá si in disciplina.

Punem multu pondu pre disciplin'a bisericesca chiar si pentru cestiunea, carea ne preocupa astadi, pentru ajutorarea scólelor din comunele serace. Si punem acestu pondu mai cu seama din motivulu, ca lucrurile buue, lucrurile mari se potu face numai ascultand ómenii unulu de altulu, si toti la olalta de scopulu celu mare, pre carele voim a-lu realisá.

Idei'a fundamentala, prin carea s'a activat si s'a inmultit ori ce avere in biserica crestina este denariulu veduvei din sant'a evangelia. Este simbolicu faptulu, ca Domnulu lauda veduv'a, carea a aruncat doi denari in vistieri'a bisericeii, pentru ca in faptulu acest'a este simbolisata pentru vecinicia ideii'a fundamentala, ca nu cei bogati sunt totdeun'a ómenii, cari si-punu averea lor in servitiulu scopurilor maretie; ci cei cari voiescu se contribuíesca fia din multulu, fia din putiënulu, de carele dispunu.

Unu scopu din cele mai mari pusu astadi in biserica nostra la ordinea dilei este fara indoieála: sustiënerea caracterului confessionalulu alu scólelor nóstre din comunele mai serace. Si daca Ddieu ne va ajudá, cá se-ne insufetím si disciplinám pre noi si poporulu in servitiulu educatiunei; si vom veni in ajutoriu unulu fiecarele cu denariulu veduvei din sant'a evangelia, — nadejde avem la Ddieu, ca vom poté face multu si pre acestu terenu.

Vom continuá.

Iubileulu lui Georgiu Baritiu.

Sunt scumpi popórelor barbatii, cari prin talentulu si activitatea lor neobosita le-au promovat desvoltarea, pentru ca in stim'a, pre carea o da unu poporu barbatilor sei de valóre si de merite se vede, si se cunósce, intru cât respectivulu poporu s'a deprins a-se stimá pre sene.

Sunt scumpi popórelor barbatii de virtuti si merite; si valórea si pretiulu lor se ridica ca deosebire atunci, când Ddieu voiesce, cá ei se petróca,

si se lucreze multu pre acestu pementu la inaintarea societății, din carea facu parte, — pentru ca si talentulu si virtutea se valoréza, si se póte valorá numai in timpu.

Unu timpu indelungatu, unu timpu de preste o jumetate de veacu a lucrat pre terenulu redescoperțării si culturii nóstre nationale, cá dascalu, cá publicistu si cá membru al academiei romane de sciintie, ilustrulu decanu alu pressei romane Georgiu Baritiu.

Si acum când Ddiu a voit, cá dênsulu se ajunga frumós'a etate de 80 de ani, in putere, si inca cu condeiulu in mana, societatea, pentru carea dênsulu a trait, si a lucrat, s'a grabit din tóte părțile in diu'a de 12/24 Maiu a. c. in a optdiecea di aniversara a ilustrulu barbatu a-i dá tributulu de recunoscintia. Academi'a romana de sciintie l'a felicitat prin o adresa, pre carea i-o a inmanuat o delegatiune, esmisa din sínulu sêu; ér inteligenti'a romana din tóte părțile l'a felicitat prin adrese si telegrame, — dorindu-i dela Ddiu inca ani multi, cá se póte contiuná manós'a si rodnic'a s'a activitate in agrulu culturii nóstre nationale.

Este frumosu talentulu, este de o valóre fara pretiu munc'a neobosita; dar si talentulu si munc'a neobosita si-afla resplat'a lor in mesur'a, in carea o potu ajunge pre acestu pamêntu numai atunci, când omulu incaruntitu privesce preste rezultatele obtiênute prin ele, — si cand societatea vede, semte si recunósce dupa meritu aceste rezultate.

Sêntind si recunoscênd meritele octogenariulu academicianu rogâm pre Dumnedieu, cá se-lu tiêna inca multi ani fericiti!

Raportu

despre a III. adunare generala a invetiatorilor gr. or. rom. din despartimentulu B.-Comlosiu, dieces'a Aradului, tienuta in comun'a Pesac la 19 Aprilie a. c.

Me sênt fôrte mangaiat, când in calitate de raportoru constat, ca corpul nostru didactic al acestui tract, prin o seriósá activitate a dat probe ca e la maltimea sublimei sale missiuni.

O asemenea dovada e si intrunirea generala din Pesac, cercetata de 27 invetiatori si 5 invetiátore, precum si de unu frumosu numeru de óspeti.

La órele 11¹/₂ a. m. s'a finit s. liturghia cu invocarea Duchului Sant, oficiand pãrintele protopresbiteru Paulu Miulescu insotit de preotii locali Andreiu Fizesian si Terentiu Miculescu, ér corulu invetiatorilor a esecutat cântarile, in presentia unui public numerosu din poporu si inteligentia.

La órele 11³/₄ s'a deschis adunarea prin unu discursu fôrte acomodat scopului, rostitu de P. O. D. protopresbiteru cá presedintele reuniunei, care discursu s'a primitu intre vii urari de se traiasca.

Dupa deschidere Ven. D. parochu Andreiu Fizesian saluta in termini caldurosi corpulu didacticu

in numele comunitatii bisericesci, carea a aflat vii resunete in inimile invetiatorilor prin responsulu „se traiasca“.

Cetindu-se raportulu generalu despre activitatea biroului, cassariulu si al bibliotecariulu, s'a luat in genere la cunoscintia, transpunendu-se comisiunei censuratóre, constatátore din membrii: P. Avramutiú E. Miloslav, P. Boarescu si V. Ghilezan.

Referintele comisiunei literare P. Ferentiu, cetind opini'a comisiunei asupra studiulu

„Cestiunea ortografiei in scólele nóstre primare“ cetitu in ultim'a intrunire de membrulu I. Vuia, in considerarea momentuositatii si greutatii resolvirei acestei probleme, propune: ér adunarea decide a-se transpune acestu studiu procsimei intruniri distric-tuale.

Punendu-se la ordine apelulu sororei reuniuni brasiovene in meritulu infintiarii congresulu didactic al provinciei nóstre metropolitane gr. or. dupa ce au luat parte activa la desbatere membrii: Vuia, Baran, Milosav, Avramutiú, Ferentiu, si Muntean, adunarea la propunerea dlui Baran transpune apelulu spre studiare unei comisiuni instituite din membrii: D-sió-rele I. Prohab, A. Ionasiu, invetiatorii: I. Muntean, Andron si Minisian, pentru a veni cu propunerea in procsim'a siedintia.

S'a dat cetire disertatiunei „Amos Comenius si activitatea sa pedagogica“ de membru Petru Baran, adunarea o ia cu placere la cunoscintia, esprimand lauda zelosulu conmembru.

Fiind timpulu inaintatu, siedinti'a se redica la ór'a 11¹/₂ d. a.

Siedinti'a a II-a s'a deschis la órele 3 p. m. La ordinea dilei urméza, prelegerile practice: invetiatoriulu E. Barbulescu a desvoltatu Nrul 5. ér D. Mesarosiu Nr. 10. asupra carora adunarea nu s'au potut pronuntiá din caus'a publiculu numerosu, s'a luat inse in genere la cunoscintia.

Comisiunea censuratóre prin referintele ei Valeriu Ghilezan propune, ér adunarea ia la cunoscintia, votand cassariulu absolutoriulu, ér biroulu esprimand lauda pentru zelós'a activitate, lu-autoriséza:

a) a incassá tacsele si mulțele banali neincassate dela membrii reuniunei.

b) a procurá opuri didactice in suma de 5—6 fl. v. a.

c) a esmite un delegat al ei in comitetul esecutiv instituit pentru redicarea momentulu, Loga, pre v.-presedintele si initiatoriulu acelei idei Dl. Iuliu Vuia, votandui-se si viatecul.

d) sum'a incursa pentru monument se se tiêna sub administrati'a buroulu nostru, pana se va redicá monumentul, rezervandu-si reuniunea óre-cari drepturi in merit.

Referintele comisiunei insarcinate cu studierea apelulu sororei reuniuni brasiovene I. Prohab, raportéza, ér adunarea insarcinéza biroul a dá cuvenitul resunet apelulu cestionat, si intru cât acel'a ar

fi aflat cuvenitul resnetu si in sinul celor alalte reuniuni, se staruésca sus laudat'a reuniune inca in feriile scolare a. c. se convóce o conferintia prealabila prin delegati la Sibiu pentru a se consultá asupra modalitáti inactivarii si infintiarei cestionatului congres.

Representarea prin delegati la aceea conferintia, se lasa in bun'a pricepere a biroului.

Cá delegati la iubileul reuniunei invetiatorilor din dieces'a Caransebesiului s'a esmis sub conducerea P. O. D. protter Paul Miulescu, I. Vuia, Nicolae Popoviciu, Areti Ionasiu, Iuli'a Prohab, E. Milosav, Petru Baran, Iuliu Totia, Petru Avramutiu, Petru Ferenti, Valeriu Ghilezan, Ioachim Muntean si Titus Pap. Din tóte acestea, constat cu bucuria, ca acésta adunare generala a fost un'a dintre cele mai frecventate de membrii, cât si de poporatiunea locala, carea a urmarit cu viu interesu tóte pertractarile nóstre.

Lauda si recunoscinti'a nóstra merita P. O. D. protter Paul Miulescu, si zelosulu nostru coleg Iuliu Vuia, cari de când bunul Dumnedieu ni-a ajutat a-i avea in mijlocul nostru, dilnic lucra cu zel si devotiune pentru prosperarea invetiamentului nostru primar asociandu-si fortiele in reuniune.

Primésca sincerile nóstre multiamiri Ven D. paroch si asesor saanal Andreiu Fizesianu, carele a întempinat si imbratisiat corpul didactic cu o anima mobila, démna de caracterul Venerabilitatii sale pentru ce adunarea i-a si votat recunoscintiia protocolara.

Nereu la 4. Maiu 1892.

Petru Baran
notariul reuniunei.

Importanti'a istoriei pedagogice.

(Memoriei nenitatului meu profesoru Dr. Lazaru Petrovici.)

(Continuare)

Se nu dam pruncului prea multe reguli de conduita, caci când am vrea se-le esecutam pe tóte, am deveni prea severi cu densulu; ér când le-am trece cu vederea ne-am perde autoritatea.

O eróre mare a comis Locke, când a preferit instructiunea privata, celei publice.

7. August Herman Francke,

s'a nascut la Liubek in 22 Martie 1663; studiile le-a facut in Erfurt, Kiel si Hamburg.

Mai apoi deveni profesoru la universitatea Hal pentru linbele orientale, precum si predicatoru in suburbiulu Glaucha.

Cu a. 1694 si-incepe Francke nobila-i missiune, dand deferite instructii sermaniloru, cari conform usului se adunau inaintea casei parochiale, spre a primi pâne.

La a. 1695 infintiaand in camer'a sa o cutia pentru seraci, in care gasi peste câteva dile 7 fl. depusi de o femeia evlavioasa, cu care modesta suma incepú nobilulu Francke fondarea unei scóle pentru seraci, in propria-i casa.

Nbibilele nisuintie a-le lui Francke, nu peste mult affara resnetu in societatea omenésca, grabind toti cu ajutóre si donatiuni.

Abia in vre-o-cátiva ani, si respective in 24 Iulie 1698 fondá maretulu templu al institutelor sale, pe a caror frontispiciu a pus devis'a: „Cel ce astépta pre

Domnul, capeta poteri noue, sbóra cá vulturul, fuge, perigrinéza si nu obosesece.“

Ar fi prea obositoru a descrie desvoltarea progresiva a maretiei opere a nobilului Francke, reproducem numai datele statistice despre aceste institute, din anulu mortii sale 1727, si anume:

1. Liceul avea 82 elevi, carora li se propunea: religiunea, carea era bas'a studiilor, limbele: latina, helena, hebraica, franceza si germana, aritmetic'a geografía, istori'a, geometri'a, astronomi'a, botanic'a, anatomi'a, music'a ect.

Densulu nu s'a multiemit cu instructiunea esclusiv clasica, ci el prepará calea studiilor reale si tehnice, cari erau fórte neglese. Spre acest scopu liceulu posedea o gradina botanica, unu cabinetu de istoria naturala, cabinetu de fisica, chemia s. a.

2. Scól'a latina a orfelinatului, avea trei inspectori, 32 profesori, 410 servitori. Acésta scóla se deosebiá de gimnasiu, prin aceea, ca in planulu studiilor era si botanic'a, anatomi'a si pictur'a.

3. Scólele germane, cu 4 inspectori, 98 invetiatori, 8 institutóre si 1725 elevi.

4. Orfelinatulu cu 100 baieti, 34 fete si cu 10 in-grigitori.

5. Pensionatulu unde luau prandiu 255 studenti universitari si 360 elevi sermani

6. Economi'a domestica, farmaci'a si librari'a, ocupau 53 persóne, si cari aduceau venite insemnate.

7. Institute pentru femei: Asilul domnisiórelor ocupá 15 persóne. Pensionatulu janelor domnisióre 8, si asilul veduvelor 6 persóne.

Personalulu integru alu institutelor lui Francke — fara familiile profesorilor, numerá la 4273 persóne.

Afara de aceste elu mai fundá si o tipografia, in carea s'au tiparit mai multe mii de exemplare din biblia ect. El a murit in 8 Iunie 1727.

Scopulu supremu al educatiunei sale a fost desvoltarea simtiemintelor religióse, adeca „Cunóscerea viua de Dumnedieu si respandirea crestinatatii adeverate.“

Éta ce instructiuni a dat elu invetiatorilor, in privinti'a mantinerii disciplinei:

Educatiunea trebuie se fie dulce si parintésca, cá elevii se poséda in cei ce ii instruédia unu exemplu viu de amóre, plántând astmod in animile lor temerea de Dumnedieu si pietatea; totusi inse invetiatorulu trebuie se tiéna elevii sei sub disciplina si se-i pedepsésca, când e necesariu.

„Déca la inceputulu órei, s'au in decursulu lectiunei copiii sunt nelinisciti — dice Francke — invetiatorulu se nu sbera nici se strige, sau dóra in mania chiar se-i lovésca, crediend ca astfelu ii-va aduce la linisce, ci fie insusi el liniscitu, caci cu cât va sbierá el mai tare, cu atât se vor neliniscí elevii sei.

Când inse invetiatorulu e liniscit, si privesce la elevi in tacere sau dóra dicendu-le cu pietate. Mai aud inca un copil vorbind si conturband, voiu se ved care este acela; atunci se vor molcomi cu totii indata, si invetiatorulu va potea in numele lui Dumnedieu incepe, a continuá propunerea. Observând inse éra si nelinisce, trebuie se-se oprésca indata in lectiune si tacend se privésca in juru de sine; atunci éra si se va face linisce indata, si invetiatorulu nu va fi nevoitu a bate pe nimenea.“

Este condamnabilu a pedepsí pe elevi, macar de s'ar si constatá culpabilitatea sa, inainte de a-si recunósce in-susi gresial'a.

Când vre-unu copilu acusat ar voi se-se apere, in-

vetiatoriulu este datoriu a-lu ascultá cu bunavointia si a-se informá esact in cauza.

Invetiatoriulu se nisúesca a cunósce individualitatea fie-carui elevu, spre a-se acomodá acelei'a.

8. Jean Jaques Rousseau.

Déca vom privi timpii coruptiunei si demoralisatiunei, cari au premers revolutiunei francese, vom vedé deplorabil'a sórte a educatiunei de atunci.

Spiritulu omenescu era coplesitu de aerulu infectatu alu coruptiunei generale, carea aducea repentin miseri'a si nimicirea poporului; sórtea omenirei era deplorabila, inim'a umana a trebuit se deplânga amaru starea ei ticálosa, fara a-i potea tinde ceva ajutoriu.

Nicairi nu era pace si indestulire, pretutindenea in timpiná ochiulu muritoriu desperatiune generala!

Si éta se iví unu barbat, care prin nouele si salutarele sale idei despre educatiune, se salveze sórtea si salutea omenirei.

Pe când familiile au uitat de sacr'a lor missiune de a dá tinerimei o educatiune rationala, s'a ivit marele reformatoru alu educatiunei, intemeietoriul pedagogiei moderne Jean Jaques Rousseau.

El s'a nascut in Geneva elvetiana la 28 Iuniu 1712.

Parintele seu Isac a fost orologieriu, ér mama sa Susana, carea a reposat când dede viéti'a micului Rousseau, ingrigind astmod de educatiunea lui metusi'a sa.

Inca din etatea cea mai frageda avea o fantasia rara, ocupand-se incontinuu cu cetirea; dorere inse, caci el posedea numai periculósele romanuri, din cari cetia diu'a si nóptea in laboratoriu parintelui seu; dintre tóte inse preferia pre Plutarch.

Inca in etate de 8 ani a fost concrediut preotulu Samberuer, ér mai apoi unchiulu seu Bernhard.

In etate de 14 ani intra la unu graveur, unde a inceput a-se strică in societatea coruptilor sei colegi, dupa cum insusi marturisesce in biografi'a vietii sale.

Intardiand intr'o nópte in societatea colegilor sei, si fiindu-i téma a-se întórce la tiranulu seu stapânu, fugi in comun'a Cosignon din Savoia; unde prin recomandatiunea preotulu localu, in etate de 16 ani, merse la dómna de Varena, carea lu-trimise in ospitiulu catecumenilor din Turin, unde trecu la confessiunea catolica.

De aci — desí sperase, ca nóu'a sa biserica se va ingrigi de viitoriulu seu, — dupa unu siru de suferintie deveni in servitiulu comitelui de Guovon; carele admirand spiritulu viu a-lui Rousseau, insarcina o rudenia a sa cu instruarea lui.

(Va urmá.)

Iuliu Vui'a.

D I V E R S E.

* *In afacerea despartirei ierarchice de catra sêrbi* respundiend la o întrebare, ce ni-s'a adresat, amintim, ca de presente sunt intentate la tribunalulu din Budapest'a cinci procese ale romanilor din cinci comune mestecate, si ca in dilele trecute s'a resoltit in modu definitivu prin curi'a regésca procesulu romanilor din Mehal'a, aprobandu-se sententi'a tablei regesci, dupa carea edificiuulu bisericei si scólei fostu comunu remane in proprietatea sêrbilor, ér romanii vor primi dela sêrbi cá desdaunare o suma de preste 23,000 fl. solvinda in cinci ani; precum si o sesiune si jumetate din fostulu pamentu paróchialu comunu.

* *Invitare.* Rogati de catra On. Comitetu al reuniunei femeiloru romane din Aradu si provincia si de catra onorat'a directiune a asociatiunei natiunali aradane pentru cultur'a poporului romanu, subscrisii cu tóta onórea Veninvitámu se participati la Maialulu ce-lu vomu arangiá in sal'a cea mare din „paduriti'a orasiului“ Sambata in 30 Maiu st. v. la 8 óre sér'a. Pretiulu de intrare: pentru familia 2 fl, pentru persóna 1 fl. v. a. Venitulu curatu este destinat: pentru scól'a superióra de fetitie a reuniunei femeiloru romane din Aradu, si pentru fondulu asociatiunei aradane. Oferte mariimóse rogámu a-se trimitte la adres'a subscrisulu cassariu. Suprasolvirile se voru cuitá pre langa multiamita publica. Bilete de intrare se potu avé dela subscrisulu secretariu, ori sér'a la cassa. — Aradu, 24/12 Maiu 1892. — Pentru comitetulu arangiatoriu: Romulu Nestor, presid. Traian Vatián, secretar. Nic. Stefan Pap, cassariu.

* *Maialulu románu* arangiatu in padurea mare de corpulu invetiatorescu dela scólele rom. gr. ort. din Aradu, in Joí'a inaltiarei Domnului, a succes fórte bine. Unu publicu ales si fórte numerosu a partecipatu la acésta petrecere, in frunte cu corpulu profesoralu seminarioalu si scól'a de fete a „Reuniunei femeiloru.“ — Venitulu curatu se urca la sum'a de 70—80 fl, din carele se vor ajutorá scolarii seraci lipsiti de mijlóce.

* *Invitare.* Corulu „Progresulu“ din Arad, arangiéza sub conducerea invetiatoriulu Nic. Stefu, Luni a 2-a di de Rosalii 6 Iunie n. 1892, in sal'a „paduritiiei orasiului“ representatiune teatrala impreunata cu petrecere de jocu la care invita respectuosu comitetulu arangeatoru. — Inceputulu la 8 óre sér'a. — Bilete de intrare: loculu I. 1 fl 50 cr.; loculu II. 1 fl.; loculu III. 60 cr.; Galerii'a 40 cr; — se pot capeta in localulu societatii „Progresulu“ (cas'a bisericej) ér sér'a la cassa. — Programulu: I. „Dan Capitan“ de V. Alexandri, sceneta in versuri. — II. „Ruga dela Chiseteu“ comedie poporala intr'unu actu, cu cântece si jocu — de Iosif Vulcan.

* *Bibliografia.* Au esitu de sub tiparu: „Introducere in sciintiele comerciale, in usulu scóleloru comerciale si pentru studiu particularu, de Arseniu Vlaicu si Ionu C. Pantiu, profesori la scól'a comerciala. Brasiovu, tipografi'a A. Muresianu 1892.“ Formatu mare 8º de 214 pag. Manualulu acest'a este tiparitu cu spe-sele institutulu de creditu si economii „Albina“ din Sibiu si e meritulu a aduce mari folóse nu numai scóleloru nóstre comerciale, unde lips'a unui astfelu de manualu a fostu cátu se póte de sémntita, ci si comerciantiloru si industriasiloru romani peste totu.

† *Necrologu.* D-nulu Ioanu Cismasiu inv. in Fiscut a fost greu incercat de sórte prin trecerea la cele eterne a neuitatei sale socii Laur'a Cismasiu n. Papp dupa unu morbu greu in 12/24 l. c. in fraged'a etate de 18 ani si dupa o vietuire conjugala abia de 9 luni. Ramasitiiele defunctei s'au depus spre odichna vacinica in cimiteriulu rom. gr. or. din Lipov'a in 14/26 l. c. la 5 óre d. a. Pe defunct'a o jelesce afara de neconsolabilulu ei sotiu o multime de rudeni si cunoscuti. — Fie-i tie-rin'a usióra si memori'a binecuvantata.

* *Himenu.* D-nulu Ioanu Tath comerciantu si-a incredintiat de fitória socia pe d-r'a Matilda

Mladin, fic'a d-lui invetiatoriu Georgiu Mladin din Chisineu. — Felicitările năstre!

* **Daru pre seam'a santei biserici.** Părintele Augustin Belesiu și soci'a Elisavet'a spre eternizarea memoriei repositatei și mult iubitei lor fice: Roz'a, au daruitu pe sēma S. bisericeii rom. gr. ort. din Simandu unu „Baldachin“ pomposu, unu covoru pe „Analogh“, stichare preotiesci, stichare pentru prunci, cununi, meseritie, stergare și alte obiecte, lucrate cu multa arta și gust de man'a regretatei lor fice, în valōre de peste 200 fl. v. a. — pentru care dar înaltiam cea mai ferbinte rugaciune catra Tronulu divinu, că sufletulu repositatei lor fice Roza, se fie asiediat în locasurile Dreptilor spre eterna odichna! Er, jeliciloru ei părintii se le dee taria sufletēscă și trupēscă, că se pōta resistă acestei grele lovituri a sortii!

La sântirea aceluor odōre bisericesci a pontificat părintele protopresbiteru alu Buteniloru Constantin Gurban, asistatu de preotulu localu, parintele: Maximilianu Leucutia, — care, dupa finea servitiului divin u tîenū poporului o cuventare fōrte instructiva, și nimerita.

* **Multiamita publica.** Reuniunea romana de cantu din Tierenteaz vine a multiamit' si-pe cale acēsta, pentru marinimōsele oferte și suprasolviri primite cu o-casiunea concertului de la 5. Mai st. n. a. e. din Chinez delă D-nii: Alexandru Craciunescu parochu 2 fl., Koszka Sándor notariu com. 1 fl., 40 cr., Vellmann Ignatiu 40 cr., Strasser Hermann 1 fl. 40 cr., Iosif Gombosiu invetiatoru emer. 40 cr., Petru Augustinu invetiatoru emer. 40 cr., Benedek Lajos 30 cr., Jiva Ungurianu 40 cr., Alexandru Sandu invetiator 40 cr., Szabath Iános 40 cr., Iuliu Ribarovicu 40 cr., Chirilu Siefertintiu 50 cr., Leopold Kohn 40 cr., Din Baratiaz D-ni Ilie Baia parochu 40 cr., Alexiu Turic inv. 40 și din Calacea Dnulu Emanuilu Danu 70 cr. Sum'a totala 10 fl 30 cr., Tot pe acēsta cale vine reuniunea a-si esprimă multiamit'a sa Dlui invetiatoru din Chinezu A. Sandu, pentru sarcin'a intregului arangiamentu pe care l-a luat numai asupra s'a efectuindu-lu spre îndestularea On. publicu și spre succesulu moralu și materialu alu reuniunei. Multiamita aduce Reuniunea și fratiloru plugari romani din Chinezu pentu bun'a primire și încuarterarea membriloru activi ai reuniunei năstre cu acēsta ocaziune; primēscă dar fratii chinejeni sincerile năstre multiamiri ér noua ne remâne diu'a de 5. Mai 1892. v. dulce suvenir. În numele Reuniunei romane de cant. Tierenteaz la 8. Mai 1892. st. n. Traianu Bratescu, inv. și dirig. de choru.

* **Multiamita publica.** Pentru s. biserice'a romana din orasiulu Biserice'a-alba au mai încurs urmatōrele contribuiiri generōse, și anume: Ilustritatile lor: Alesandru Moesonyi, Zeno și Eugeniu Mocioni inpreuna 100 fl, Magnif. S'a Vincentiu Babesiu 5 fl, Spect. D. Pavel Rotariu avocat 5 fl. Din comun'a Resiti'a prin domnulu Ion Simu că colectante: delă m. st. domnii Ion Simu 2 fl, Cristian Patesian 1 fl, Nicolae Pocreanu 50 cr, Ion Albu 50 cr, A. Crenian 2 fl, Nistor Miocu 50 cr. Din Majdan prin dlu Aureliu Iana că colectante, delă comun'a biserice'scă 5 fl, m. stim. domni: Dionisie Liuba preotu 1 fl, Georgiu Popovici, preot 1 fl., Aureliu Jana, preotu 1 fl., Siandor Filipovits 1 fl, Giurgi Linba iun. 1 fl. Din Mehal'a delă Rev. D. Dionisiu Popoviciu preotu 1 fl. Din Abrud prin dlu colectante Petru Macaveiu de la spect. domni: Dr. Simeon Caiun din Rosia montana 2 fl, I. Iancu din B.-Poieni 2 fl, G. Ivasicu 1 fl, Candrea David din Bucium 1 fl, Alesandru Filip avocat 2 fl, Nicodin Cottind din Certog 1 fl, Petru Macaveiu 2 fl, „Auraria“ societate pre actiuni în Abrud 10 fl,

Dr. Laurentiu Pop 1 fl, Ioan Macaveiu I. Moisie din B. Sicsa 1 fl, Georgiu Ternarea din F.-Orosiu 1 fl, unu preotu romanu 50 cr, N. N. 40 cr, Martin Deinbul de Thurnthal 1 fl, Erdős Lajos 30 cr, Ioanu Cioica 1 fl, Georgiu Borza 1 fl, E. Ferariu din Cămpeni 1 fl, N. N. 50 cr, Iosif Knobloch 1 fl, Teofil Samu 1 fl, Ovidiu Fagarasan locotenent în Brika (Bosnia) 1 fl, Nicolae David 1 fl, Bosica 1 fl, Dionisie Balosin 1 fl, Samuil David 1 fl, George Danciu 1 fl, Nicolae Gligor din Carpinisiu 50 cr, N. N. 50 cr, Alesandru Brumariu din Abrudsat 1 fl, Iosif Draia 50 cr, Victor Baritiu 1 fl, Alesandru Tomusu din Bucium 50 cr, Eugeniu Hocmanu din Bucium 50 cr, Nicolae Candrea din Vidra 1 fl, Ioan Danciu 50 cr, Ioan Macaveiu din Bucium 1 fl, Georgiu Bocaniciu din Rosia 50 cr, David Sandor Zeyka din Rosia 50 cr, Danciu din Bucium 1 fl, Avjron Macaveiu 1 fl, Dr. Colbasi 2 fl, Simeon Dandea Bucium 1 fl, Nicolae Zurea Bucium 1 fl, Dumitru Pompiliu St.-Siulutiu din Rosia 1 fl, A. Danciu din Bucium 1 fl, Irimie Buda din Sobodol-Virsi 1 fl. Din Oravitia: de la Spect. D. Ilie Traila avocat 5 fl. Din Vranu: M. st. D. Ioan Miclea comerciante 3 fl. Din Jam: prin Spt. D. Petru Corcan protopretore 18 fl, (lista contribuentiloru urmēza). Din Bania: Spt. D. Ion Pircea locotente 3 fl. — Pentru aceste oferte generōse li-se esprima Ilustriloru și m. on. d-ni donatori cea mai profunda multiamita. — Biserice'a-alba 20 Mai 1892. — Pentru comitetulu parochialu: Ion M. Rosiu, adv. că presiedinte. Dr. Aureliu Novacu, adv. că notaru.

* **Contribuiiri pentru alumneulu romanu din Timisiōr'a.** Pentru alumneulu romanu a încurs pana astadi urmatōrele contribuiiri: La subserisulu cassariu a intrat: (Cont. și fine.) Constantin Stoicu Topolovetiu 20 cr. Constantin Belintian Topolovetiu 30 cr., Ambrozie Paulisian Muracu 50 cr., Lazar Jebelean Giulvez 30 cr., Vichentie Gaspar Sosdia 50 cr., Ignatie Zelicska Lugos 1 fl 50 cr., Alexandru Toldy Ciacova 20 cr., Martin Mina Baulac 10 cr., Alesandru Giucone Baulac 20 cr., Nicolae Paulescu Baulac 10 cr., Nicolae Brezga Baulac 20 cr., Ioan Cosasiu Iezvin 30 cr., Teofil Dragomir Utfin 50 cr., Simion Marincu Ghiroc 30 cr., Ion Cosasiu Berini 30 cr., George Ivascu Sacosiul ung. 50 cr., Nicolae Radu Gruin 30 cr., Ioan Czeugan Körpa 20 cr., Pavel Todor Caransebes 30 cr., Dimitrie Czuma Cidani 30 cr., Dimitrie Iovitia Dalci 20 cr., Nicolae Luca Dalci 10 cr., Traila Crețiu Iebeliu 30 cr., Vasile Sosdian Iebeliu 50 cr., Ruja Bluga Iebeliu 20 cr., Iefta Lifa Iebeliu 30 cr., Emilia Sabo Mehala 20 cr., Constantin Clecan Beregseu 30 cr., Nicolae Covaci Ianova 30 cr., Filip Suici Petrovoszeló 30 cr., Simion Cojocariu Szent-Mihai rom. 10 cr., Achim Lazar Chiseteu 10 cr., Nicolae Sacosian R.-Stramora 50 cr., Lenca Stoiculescu Ianova 50 cr., George Gataiantiu Timisiōra 30 cr., Matei Ianasiel Obad 50 cr., Zsivko Lelin Dinias 30 cr., Stetan Dobie N.-Kostély 20 cr., Romul Radu Ohabaforgács 30 cr., Constantin Manea N.-Topolovetiu 20 cr., Traian Hatieg Belinti 50 cr., Nica Purce Cebza 50 cr., Iosif Regep Giroda 30 cr., George Bngea Giroda 30 cr., Axentie Vasin Tierneteeaz 30 cr., Vichentie Todor Banlac 30 cr., Iova Nedin Mehala 50 cr., Nicolae Iancu Seciani 30 cr., Vicentiu Murariu Racovitia 50 cr., George Maranescu Budinti 30 cr., Dana Popov Dinias 30 cr., Iancu Milovan Lucareti 30 cr., Alesandru Lucascu Racovitia 20 cr., Traila Pava Partia 10 cr., Rada Iovanovits Beregseu 10 cr., Ion Iva Racovitia 10 cr., Isac Obagean Chiseteu 30 cr., Pavel Minescu Ohabaforgaci 50 cr., Simeon Muresianu Csebza 50 cr., Nicolae Bosioc Izvini 20 cr., Nicolae Pau Tees 30 cr., Ioan Carabasi Ohabaforgaci 30 cr., Ioan Anci St. Mihai 30 cr.: Suma 108 fl. 30 cr. — Timisiōr'a 30. Aprilie 1892. — Ioan Bandu, cassariul alumneului.

Nr 80. 1892.

Convocare.

Conform decisului Nr. 50 luat de catre directiunea asociatiunei nationali aradane pentru cultur'a poporului romanu, in siedinti'a s'a extraordinara dela 9/21 Maiu a. c., convocam prin acést'a pre toti membrii la a d u n a r e a g e n e r a l a, ce se va tiené Sambeta in 30 Maiu st. v. (11 Iuniu st. n.) a. c. la 4 óre d. am. in localitatile cabinetului de lectura al asociatiunei, din hotelulu Vas.

Arad, 15/27 Maiu 1892.

Ioanu Belesiu,
directoru.Romul Nestor,
notariu.**Concurse.**

Pentru deplinirea aloru **dóue parochii** vacante de class'a II. din **Buteni**, a caror'a venitú stá câte dintr'o sessiune pamentu, biru câte o mesura cucuruзу dela 160 case si stolele indatinate, la olalta 615 fl. — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere la **24 Iuniu a. c. in serbatórea nasterii S-tului Ioanu**, deci recurentii in acestu restimpu vor avé a-se presentá vr'odata in biserica din locu si-si vor substerne recurselo pe calea P. On. Oficiu protopresbiteralu.

Buteni (Butyin), la 14 Maiu 1892.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: CONSTANTINU GURBANU, m. p.
protopresviter.

—□—

Pentru implinirea a duor posturi de invetiatori dela scólele gr. or. rom. din **Cenadul-Serbesc** cu terminu de alegere a. c. in **Duminec'a procsima dupa a treia publicare**.

Beneficiile pentru fiesce care post: In bani 250 fl, pentru lemne 12 fl, conferintie 10 fl, scripturistica 5 fl; ér in naturale: 28 chible de grâu cl. II. 1800□ pamentu aratoriu, cartiru liberu.

Reflectantii la aceste posturi sunt avisati a-si presentá petitiunile lor celu multu páne la 24 Maiu s. v. P. Dómn. protopresviteru si inspectoru de scóle, Paul Miulescu in N.-Komlós; adijstandu-le cu testimoniú de cualificatiune si limb'a magiara.

Cenadulu-serbescu, la 4 Maiu 1892.

Pentru Com. Parochial:

Dimitrie Bozian, m. p.
not. com. paroch.Giorgiu C. Telescu, m. p.
preot. si presied com.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, m. p. protopresviteru si inspectoru scolaru.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca acum din nou infintiatu in comun'a **Toraculu-mic**, protopresbiteratulu B.-Comlosiului; pe bas'a ordinului Ven. Cons. dato 29 Fauru a. c. Nr. 927. se escrie concursu cu terminu de **30 zile dela prim'a publicare**.

Emolumentele acestei statiuni sunt: 300 fl. v. a. din cultus; 10 fl. pentru conferintie; 24 fl. pentru incaldirea scólei dupa usu si incât va fi posibil si cartiru in localulu scólei.

Doritorii de a recurge sunt poffiti in terminulu susindicatu a-si trimitte petitiunile la adres'a Pré On. dnu protopresbiteru Paul Miulescu in B.-Comlosiu p. u. N.-Komlos, Torontál, instruite pe langa prescrisele legei si cu unu atestat de moralitate si conduita dela oficiulu pa-

rochialu si comunalu de unde a functionat pana acum si avend a se presentá la sf. biserica spre a-si aretá desteritate in cantarile bisericesci.

Recurselo intrate dupa espirarea terminulu nu se vor luá in considerare, ér la candidare vor fi preferiti cei mai bine cualificati.

Toraculu-mic, 15/27 Martie 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p.
protopresbiteru.

—□—

Pentru indeplinirea definitiva a postulu invetiatorescu dela scól'a gr. or. rom. din **Sintea** (Dieces'a Aradului, Inspectoratulu Chisineului) se publica concursu, cu terminu de alegere pe **Duminec'a din 7/19 Iuniu 1892**, pe lánge urmatórele emoluminte:

1) Salariu in bani gata 150 fl; 2) Relutu pentru 10 m. m. de fênu 10 fl; 3) Pentru scripturistica 5 fl; 4) Pentru participare la conferintie 5 fl; 5) Pentru curatirea si incaldirea scólei 8 fl; 6) Dela mortu micu 20 cr., dela mare 50 cr; 7) 5 orgii de lemne din care are a-se incaldí si scól'a; 8) Unu patraru ($\frac{1}{4}$) de sessiune pamentu aratoru estravilanu, cu cânepiste si drept de pasiuat.

Competintii la acestu postu au se-si trimita recursulu instruat cu estrasu de botezu, testimoniú preparandialu, testimoniú de cualificatiune si limb'a maghiara, atestatu de moralitate dela Comitétulu parochialu si antisti'a comunala din comun'a in carea eventual au functionat ori locuit, Magnif. D-nu protopresbiteru si inspect. scol. Petru Chirilescu in Chitighaz (Kétegyháza comitatulu Békés) pâna la 4/16 Iuniu 1892, asemenea au competintii pâna in diu'a alegerii se-se presenteze la biserica din locu, pentru a-si aretá desteritatea in cântari si tipicu.

Se observa, ca in lips'a concurentilor fara cualificatie se vor candidá si preparandi absoluti, cu indetorierea inse cá in terminu de unu anu dela diu'a alegerii se produca testimoniú de cualificatiune, când apoi alesulu va fi recomandat din partea comitetulu spre intarire Venerabilulu Consistoriu.

Dat, din siedinti'a extraordinara a comitetulu parochialu gr. or. romanu din Sintea, tienuta la 23 A pri lie (5 Maiu) 1892.

Demetriu Mihutiu, m. p.
presiedinte adhoc.Ioanu Ardeleanu, m. p.
notariu adhoc.Cu scirea si invoirea mea: PETRU CHIRILESCU, m. p.
protopresbiteru, inspect. scol.

—□—

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu definitivu, dela scól'a gr. or. rom. din **Nimaesci**, protopresbiteratulu Beiusiului, se escrie concursu cu terminu de alegere **30 de zile dela prim'a publicare**.

Emolumintele sunt: a) Bani gat'a 108 fl. b) 15 cubule de bucate grâu si cucuruзу pretiuite 75 fl. c) 150 portiuni de fênu in pretiu de 30 fl. d) 6 mesuri de fasole in pretiu de 7 fl. 20 cr. e) 6 stangeni de lemne in pretiu de 30 fl. f) Din gradin'a scólei unu venitú de 10 fl. g) Venitele cantorale, maslu, osfestanie, cununii, inmormentari, visitarea mortiloru, si alte accidentii 41 fl. Sum'a 301 fl. 20 cr.

Recurentii cari dorescu a ocupá acestu postu invetiatorescu, — au pana atunci a-si ascerne documintele lor, On. Domnu protopresbiteru alu Beiusiului si inspectoru scolaru Eli'a Moga in Rabagani.

Nu altcum trebuie sè se presenteze la sânt'a bi-

serica din Nimaesci, pana la terminulu mai susu pusu, spre a-si areta desteritatea in cantarile bisericesci.

Nimaesci, la 19. Aprile st. v. 1892.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: ELI'A MOGA, protopresviteru, insp. scolaru.

—□—

Pentru indeplinirea parochiei de clas'a a dou'a din Siepreusiu, protopopiatulu Borosineului, cottulu Aradului, devenita in vacantia prin mórtea parochului Mihai Sturza se escrie concursu cu terminu de 30 zile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt:

1. $\frac{1}{2}$ sessiune pamentu parte aratoriu parte fenatiu estimata la 128 fl.
2. Venitele stolare dela botezuri, cununii si inmormentari 327 fl 50 cr.
3. Venitulu din biru 135 fl.
4. Alte venite sigure 25 fl.

Reflectantii la acésta parochia se avisédia cá recursele lor instruite conform §.-lui 15. l. b. din reg. pentru parochii si adresate comitetului parochialu din Siepreusiu, se-le trimita protopresbiterului tractualu in Borosineu pana la terminulu indicatu, avend in timpu legalu a-se presentá in st'a biserica din Siepreusiu, pentru a-si areta desteritatea in cantu, serviciu si cuventari.

Siepreusiu, 25 Apriliu 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOANU CORNEA, m. p. protopresbiteru.

—□—

Pe bas'a decisului Veneratului Consistoriu de datulu 24 Fauru (7 Martie) 1892. Nr. 116,75 B. se escrie concursu pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a a III-a din Sacalu, protopresbiteratulu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe 31 Maiu (12 Iuniu) 1892.

Emolumintele sunt:

- 1) Cas'a parochiala cu gradin'a si apartienatórele, pretiuite in 30 fl.
- 2) Competintia de biru dela 90 numeri de case, si anume: dela 60 numeri de case cu pamentu cáte o mesura de grâu; éra dela 30 numeri de case fara pamentu, cáte o mesura de orzu, ori cucurudiu 105 fl.
- 3) 16 iugere de pamentu aratoriu, dinpreuna cu competinti'a de pasionatu 180 fl.
- 4) Venitulu cimiteriului vechiu 20 fl.
- 5) Venitele stolare, dupa calcululu mediu aloru 5 ani din urma 200 fl. de totu 535 fl.

Se obsérva ca in venitulu de susu nu e computata competinti'a de biru dela filiile: M.-Homorogu, Comadu, precum si dela prediile de pe teritoriulu comuneloru: Sacalu, M.-Homorogu si Comadu, care competintie anual-minte se pot socoti dela 50—60 fl.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati a-si asterne recursele loru adresate comitetului parochialu din Sacalu, subsemnatului protopopu pana in 28 Maiu vechiu a. c., avendu pana la alegere a-se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in sant'a biserica din comun'a pomenita, pentru de a-si areta desteritatea in cele rituale.

In urma se notédia, ca alegendulu preotu va avea se platésca contributiunea erariala, precum si apararea de apa dupa pamentulu parochialu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopopu.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru edificarea unei biserici nóue in comun'a bisericesca gr. or. din F.-Bator, protopresv. Tincei, se escrie concursu de licitatiune minuenda pe 17/29 Iuniu a. c. dupa a médiadi la 3 óre in localitatea scólei din locu.

Pretiulu esclamarei este 14.909 fl, 98 cr.

Doritorii de a întreprinde edificarea, sunt avisati a se presentá pe terminulu susespusu la faci'a locului in persóna, séu a-si tramite ofertele in scrisu, provédiute cu vadiu de 10% in numerariu, enunciandu-se ca protocolulu de licitatiune si contractulu de întreprindere, pentru comun'a bisericesca vor avé valóre numai dupa aprobarea venerabilului Consistoriu gr. or. oradanu, éra pentru întreprindietoriu vor fi deobligatorie de locu dupa subscriere.

Planulu, preliminarulu speselor si conditiunile de licitare si întreprindere, sunt depuse in cancelari'a oficiului parochialu din F.-Bator unde se pot vedea.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. tienuta in F.-Bator la 8,20 Maiu 1892.

Pentru comitetulu parochialu:

Iosif Vess'a, m. p.

protopresv. Tincei.

—□—

Cu acésta se publica licitatiune minuenda pentru edificarea unei noue biserici gr. or. rom. din Siomoschesiu, tract Borosineu, care va avea locu la 31 Maiu st. v. a. c. in sal'a de invetiamentu a scólei I. din locu.

Licitantii din pretiulu de esclamare de 16602 fl 91 cr. v. a. vor depune vadiu de 10% in bani gat'a séu papire de valóre.

Planulu preliminarulu de spese si celelalte conditiuni de edificare se pot vedea la oficiulu parochialu din locu.

Comitetulu parochialu si-sustiene si dupa licitatiune dreptulu a dá edificarea aceuia dintre întreprindietori in care va avea mai multa incredere spre efeptuirea prompta si acurata a edificarii. Contractulu legând cu întreprindietoriulu intra in valóre pentru comitetulu parochialu numai dupa aprobarea din partea Prea Ven. Consistoriu.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. rom din Siomoschesiu tienuta la 14 26 Februaru 1892.

Ioanu Sasu, m. p.

epitropa prim

Terentiu Todoreanu, m. p.

preotu, presiedinte.

—□—

Pentru zidirea scólei gr. or. rom. din comun'a Igrisiu, comitatulu Torontalu, se escrie licitatiune minuenda pe diu'a de 10 Iunie st. nou a. c. la 2 óre p. m. in localitatea scólei din loc.

Pretiulu de esclamare 7623 fl. si 40 cr. — Concurrerii au a depune inainte de inceperea licitatiuni minuende 10% in numerariu séu in hártii de valóre.

Resultatulu licitatiunei este obligatoriu pentru întreprindietoriu indata dupa subscrierea protocolului, éra pentru comun'a bisericesca numai dupa incheierea contractului si aprobarea aceuia din partea Ven. Consistoriu.

Planulu precum si specificarea speseloru se pot vedé in diu'a licitatiunei la jos numitulu comitetu.

Comitetulu parochialu. gr. or. rom.

—□—